

Explaining Relationship Between Audit Opinion and Auditor's Qualitative Characteristics on Earnings Management

Omid Sabaghiyan Toosi¹, Zahra Moradi^{2*}, Shohreh Yazdani³

1. Department of Accounting, Damavand Branch, Islamic Azad University, Damavand, Iran.
2. Department of Accounting, Damavand Branch, Islamic Azad University, Damavand, Iran.
3. Department of Accounting, Damavand Branch, Islamic Azad University, Damavand, Iran.

OPEN ACCESS

Article type: Research Article

*Correspondence: Zahra Moradi
z-Moradi@damavandiau.ac.ir

Received: May 5, 2022

Accepted: August 20, 2022

Published: Summer 2022

Citation:

Sabaghiyan Toosi, O., Moradi, Z., Yazdani, S. (2022). Explaining Relationship Between Audit Opinion and Auditor's Qualitative Characteristics on Earnings Management. Journal of Management and Sustainable Development Studies, 2(2), 29-57. doi: 10.30495/msds.2022.1963359.1067

Publisher's Note: MSDS stays neutral with regard to jurisdictional claims in published material and institutional affiliations.

Copyright: © 2022 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Abstract: This study explaining relationship between audit opinion and auditor's qualitative characteristics on earnings management in companies with different investments opportunities. In this research, the data of 320 companies during the years 2011-2021 have been analyzed using Eviews econometric software. To test the hypotheses using the middle of 4 methods (MEQLDTA), (MB), (PPEQGMEQLD) and (Growth PPE), the statistical population was classified into two groups of companies with high and low investments opportunities. In a group hypotheses were tested using data panel estimation and ML - Ordered Probit method and the results are as follows: There are a significant positive relationship between the auditor's tenure and the auditor independence with the audit Opinion. There is a significant negative relationship between the change auditor with the audit Opinion. Then the hypotheses were tested using unstructured estimation in (OLS) and (ARMA) methods and the result is as follows: Results of b_1 group hypotheses: There is a significant relationship between the earnings management and auditor's qualitative characteristics in companies with high investments opportunities, which are separated by MEQLDTA and Growth PPE methods. Results of b_2 group hypotheses: There is a significant relationship between earnings management and auditor's qualitative characteristics in companies with low investments opportunities, which are separated by MB, PEEQGMEQLD and Growth PPE methods.

Keywords: Earnings Management, Audit Opinion, Audit Quality, Investments.

Extended Abstract

Introduction

Auditors play a decisive role in insisting companies to provide accurate financial statements. If a professional auditor intends to provide quality audit services, he/she can limit management misconduct in performing earnings management activities by applying his professional judgment

and experience and insist on presenting transparent and fair financial statements (Debnath, Chowdhury, Khan, 2022:7). Manipulation in accounting information creates this opportunity for management to communicate a type of message that shapes people's opinion about the company's performance (Riahi Balkoui, 2013, p.645). Therefore, it is necessary to know the motivations and tools of earnings management (Ghaemi, Ghiyasvand & Tojaki, 2011:143). Managers' choice of action in using the principles of fulfillment and compliance is one of the factors that affects the quality of profit (Khajavi & Nazemi, 2005:51). On the other hand, the auditor's professional judgment regarding earnings management will lead to the preservation of real information in financial reporting and support for users and their achievement of expected investment returns (Du, Li, Lin & Wang., 2018, p.16). The added value of the audit also appears here, because the audit is a type of review imposed on the discretion of management and information risk, due to the amount of caution accumulated and determining the effect of the quality of the audit (Chen, Chen, Lobo & Wang., 2010, p.26). In the current market conditions, optimal use of investments opportunities leads to success (Shoorvarzi & Azadvar, 2010:16). Since companies with high and low investments opportunities differ in their ownership structure, agency relationships and bankruptcy risks also cause differences in the effectiveness of auditing in their financial reporting (Lai, 2009)., p.40). Therefore, considering that companies with high investments opportunities have more flexibility in earnings management, and high audit quality controls earnings management in these companies, in this research, first by following Francis and Michel (2007:413) the auditor's qualitative characteristics will be used as a scale to evaluate audit quality, and the performance of large and non-large auditors will be considered based on quantitative and qualitative variables on the type of auditor's comments (Norton, 2018, p. 56). In the second step, we will compare the relationship between earnings management and the amount of qualitative characteristics of the auditor in companies with high and low investment opportunities.

Case Study

The statistical sample of the research includes companies that from the beginning of 2011 to the end of 2021 are among the companies listed on the Tehran Stock Exchange and Securities Organization (TSESO).

Theoretical framework

Unqualified opinion: is provided to the employer when he/she has followed the three general standards and the three operating standards in the preparation of financial statements, with the condition that the financial statements are in all material respects in accordance with Generally Accepted Accounting Principles (GAAP) and the conditions that the addition of an explanatory paragraph or Change the word processing to make it not exist. Qualified opinion: is provided due to significant limitations or deviations from (GAAP). Adverse opinion: is provided when there is a significant deviation from (GAAP). Disclaimer of opinion: is provided when there is a very important (fundamental) limitation or when there is a lack of independence of the auditor (David, 2017, p.7). Earnings management: refers to biased financial reporting, based on which managers intentionally intervene in the financial decision-making process in order to gain some special benefits (Chen & Peer, 2017, p.167). Investment: is the conversion of financial funds into one or more types of assets that will be kept for a period of time in the future. On the other hand, investment requires studying the investment process and wealth management of investors. This wealth includes the sum of current income and the present value of future income. Therefore, the present value and the concept of compound interest can play an important role in the investment process (Hewitt, Hodge, Frank, Pratt & Jamie., 2015, p.33). Audit quality: is a good reputation

and professional care, as a result of the auditor's good reputation, the credibility of financial statement information will increase, and due to the auditor's professional supervision and care, the quality of financial statement information will increase (David, 2017, p.5).

Methodology

In terms of different dimensions of research, the method of this research is based on the theoretical foundations of the book of experimental research and methodology in accounting (Bani Mahd, Arabi & Hassanpour, 2016: 48). Therefore, this research is an applied research in terms of execution result, quantitative research in terms of execution process, combined research in terms of performance logic (deductive and inductive), retrospective longitudinal research (post-event) and In terms of purpose, it is a correlational analytical study. The data required for this research are mainly collected from the following sources and methods:

1- Library: To collect information related to the research background and to make the researcher more familiar with the details of the subject, library documents, information received from Internet sites and sites related to the subject have been used. Including: (SSRN, Elsevier, Springer & Science Direct).

2- Exchange system trading system: Information data related to the structure of capital and liquidity will be extracted from the trading and supervisory system of the (TSESO), which includes "Tadbirpardaz" and "Rahavard Novin" softwares.

3. Use of software: Excel 2019 spreadsheet software will be used to calculate the variables and ivory Eviwes econometric software will be used to process them.

Society and statistical sample have been selected through the method of systematic elimination as follows:

The name of the company should be listed in the list of listed companies. The company name should not be removed from the list of listed companies. The company is not an Over the Counter (OTC). The company has been a member of the (TSESO) before 2008. Financial and non-financial information of the company is available during the research period. Based on the implementation of the mentioned filters, finally 320 companies listed on the (TSESO) remained in the statistical population of the research.

Discussion and Results

The significant relationship between the variables expressing the auditor's qualitative characteristics and the auditor's opinion type shows that when a company is audited by high-quality auditing institutions, the management of the audited companies is less likely to participate in earnings management, and on average 80% of the companies admitted to the (TSESO), which has been audited by high-quality auditing institutions, has received a qualified opinion. On the other hand, the characteristics of the tenure of the auditor, the independence of the auditor and the change of the auditor after the year of renewal of the financial restatements have a significant relationship with the qualified audit opinion. The findings show that companies with high investments opportunities are more likely to earning management and probably income smoothing in this group is more (Dibrova, 2015, p. 284), (Chen & Peer, 2017, p. 171) and (Defond, Wong & Li., 2000, p. 281). By separating the companies in terms of investments opportunities, it was observed that the MEQLDTA and GROWTHPPE methods show the fitting power of the regression model more efficiently in companies with high investments opportunities. On the other

hand, it is better to use MB, PPEQGMEQLD and GROWTHPPE methods to separate companies in terms of low investments opportunities.

Conclusion

This research, explains the relationship between audit opinion and auditor's qualitative characteristics on earnings management in companies with different investment opportunities. The results depict the competitive nature of Iran's audit market, and auditors have significant incentives not to disturb the structure of their owners. As a result, audit institutes may be involved in restrictive operations. According to the comparison of earnings management in companies with different investment opportunities in this research, a higher level of earnings management is expected for companies with high investment opportunities, compared to companies with low investment opportunities. Because investments opportunities affect earnings management (Sharif, 2016, p. 7), (Kazmi, et al., 2016, p. 613) and (Scalera, & Žáková Talpová, 2014, p. 1249). Referring to the adjusted coefficient of determination to explain the explanatory power of the methods in separating companies in terms of investment opportunities, the MEQLDTA method is selected as the optimal method with 39.7% in companies with high investment opportunities. In contrast to the MB method, with an adjusted coefficient of determination of 40.1%, it has high explanatory power for explaining the effect of variables among other methods in companies with low investments opportunities.

مطالعات مدیریت و توسعه پایدار

سال دوم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۱ - صفحه ۵۷-۲۹

Homepage: <https://msds.zahedan.iau.ir>

تبیین رابطه بین اظهار نظر حسابرِس و ویژگی‌های کیفی حسابرِس بر مدیریت سود

امید صباغیان طوسی^۱، زهرا مرادی^{۲*}، شهره یزدانی^۳

۱. گروه حسابداری، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران.

۲. گروه حسابداری، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران.

۳. گروه حسابداری، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران.

چکیده: این پژوهش به تبیین رابطه بین اظهار نظر حسابرِس و ویژگی‌های کیفی حسابرِس بر مدیریت سود در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری متفاوت پرداخته است. جامعه آماری پژوهش، شامل داده‌های ۳۲۰ شرکت طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۸۹ بوده که با استفاده از معیارهای سرمایه‌گذاری به دو گروه شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا و پایین طبقه‌بندی شده و با نرم‌افزار اقتصادسنجی ای‌ویوز تجزیه و تحلیل گردیده‌اند. در مرحله اول با استفاده از روش پروبیت اثر متغیرهای کیفیت حسابرِس بر نوع اظهار نظر حسابرِس آزمون گردید. یافته‌ها نشان می‌دهد که ویژگی‌های کیفی حسابرِس رابطه معنی‌داری با نوع اظهار نظر حسابرِس دارند. در مرحله دوم با تحلیل روش‌های حداقل مربعات معمولی و حداکثر لگاریتم درست‌نمایی نتایج نشان می‌دهد که بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرِس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا که با معیارهای ۱-نسبت مجموع ارزش بازار حقوق صاحبان سهام و ارزش دفتری بدهی‌های بلندمدت به کل دارایی‌ها و ۲-نسبت رشد اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات تفکیک شده، رابطه وجود دارد. این رابطه در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین که با معیارهای ۱-نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری دارایی‌ها، ۲-نسبت مجموع ارزش بازار حقوق صاحبان سهام و ارزش دفتری بدهی‌های بلندمدت به کل دارایی‌ها و ۳-نسبت رشد اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات تفکیک شده، نیز برقرار است.

واژگان کلیدی: مدیریت سود، اظهار نظر حسابرِس، کیفیت حسابرِس، سرمایه‌گذاری.

DOI: [10.30495/msds.2022.1963359.1067](https://doi.org/10.30495/msds.2022.1963359.1067)

مقدمه

حسابرسان نقش تعیین‌کننده‌ای در پافشاری شرکت‌ها برای ارائه دقیق صورت‌های مالی ایفا می‌کنند. اگر یک حسابرِس متخصص قصد ارائه خدمات حسابرِس با کیفیت داشته باشد، می‌تواند با اعمال قضاوت حرفه‌ای و تجربه خود، سوء رفتار مدیریت را در

دسترسی آزاد

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

نویسنده مسئول: زهرا مرادی

z-Moradi@damavandiau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۲۹

تاریخ انتشار: تابستان ۱۴۰۱

استناد: صباغیان طوسی، امید، مرادی، زهرا، یزدانی، شهره. (۱۴۰۱). تبیین رابطه بین اظهار نظر حسابرِس و ویژگی‌های کیفی حسابرِس بر مدیریت سود. فصلنامه مطالعات مدیریت و توسعه پایدار، ۲(۲)، ۵۷-۲۹. doi: 10.30495/msds.2022.1963359.1067

یادداشت ناشر: MSDS در خصوص ادعاهای قضایی در مطالب منتشر شده و وابستگی‌های سازمانی بی‌طرف می‌ماند.

© 2022 by the authors. کی‌رایت

Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

انجام فعالیت‌های مدیریت سود محدود کند و اصرار به ارائه صورت‌های مالی شفاف و عادلانه داشته باشد (Debnath, Chowdhury, Khan, 2022:7). دستکاری در اطلاعات حسابداری برای مدیریت این فرصت را به وجود می‌آورد تا نوع پیامی را مخابره نمایند که به پنداشت مردم درباره عملکرد شرکت شکل دهد (Riahi Balkoui, 2013, p.645). لذا شناخت انگیزه‌ها و ابزارهای مدیریت سود امری ضروری است (Ghaemi, Ghiyasvand & Tojaki, 2011:143). اختیار عمل مدیران در استفاده از اصول تحقق و تطابق از عواملی است که کیفیت سود را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Khajavi & Nazemi, 2005:51). در مقابل قضاوت حرفه‌ای حسابرسان در مورد مدیریت سود، منجر به حفظ اطلاعات واقعی در گزارش‌گری مالی و حمایت از استفاده‌کنندگان و دستیابی آنان به بازده سرمایه‌گذاری مورد انتظار خواهد شد (Du, Li, Lin & Wang., 2018, p.16). ارزش افزوده حسابرسی نیز در اینجا نمایان می‌شود، زیرا حسابرسی یک نوع بازنگری تحمیلی در صلاحدید مدیریت و ریسک اطلاعات، بواسطه مقدار احتیاط انباشته شده و تعیین اثر کیفیت حسابرسی است (Chen, Chen, Lobo & Wang., 2010, p.26). در شرایط کنونی بازار، استفاده بهینه از فرصت‌های سرمایه‌گذاری باعث موفقیت می‌گردد (Shoorvarzi & Azadvar, 2010:16). از آنجا که شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالا و پایین، در ساختار مالکیت متفاوت‌اند، روابط نمایندگی و ریسک‌های ورشکستگی نیز سبب تفاوت در اثربخشی حسابرسی در گزارش‌گری مالی آنها می‌شود (Lai, 2009, p.40). بنابراین با توجه به این‌که شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا از انعطاف‌پذیری بیشتری در مدیریت سود برخوردار هستند، و کیفیت حسابرسی بالا سبب کنترل مدیریت سود در این شرکت‌ها می‌گردد، در این پژوهش ابتدا با پیروی از فرانسیس و میشل (۲۰۰۷:۴۱۳) ویژگی‌های کیفی حسابرسان بعنوان یک مقیاس برای ارزشیابی کیفیت حسابرسی بکار گرفته خواهد شد و عملکرد حسابرسان بزرگ و غیر بزرگ براساس متغیرهای کمی و کیفی بر نوع اظهارنظر حسابرسان مد نظر قرار خواهد گرفت (Norton, 2018, p.56). در مرحله دوم، به مقایسه رابطه بین مدیریت سود و میزان ویژگی‌های کیفی حسابرسان در شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالا و پایین خواهیم پرداخت.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

اظهار نظر مقبول در زمانی به صاحبکار ارائه می‌شود که در تهیه صورت‌های مالی از سه استاندارد عمومی و سه استاندارد اجرای عملیات پیروی کرده باشد، با شرط اینکه صورت‌های مالی از تمام جنبه‌های با اهمیت بر طبق اصول پذیرفته شده حسابداری آ بوده و شرایطی که افزودن بند توضیحی یا تغییر واژه‌پردازی را ایجاد کند، وجود نداشته باشد. اظهارنظر مشروط‌آدر اثر وجود محدودیت با اهمیت یا انحراف از اصول پذیرفته شده حسابداری ارائه می‌شود. اظهارنظر مردود زمانی ارائه می‌شود که انحراف از اصول پذیرفته شده حسابداری با اهمیت وجود داشته باشد. عدم

¹ Unqualified Opinion

² Generally Accepted Accounting Principle (GAAP)

³ Qualified Opinion

⁴ Adverse Opinion

اظهارنظر^۱ وقتی ارائه می‌شود که محدودیت بسیار با اهمیت (اساسی) وجود داشته باشد و یا اینکه عدم استقلال حسابرس در کار باشد (David, 2017, p.7). مدیریت سود عبارت است از گزارش‌گری مالی جانبدارانه و همراه با سوگیری، که بر اساس آن مدیران از روی عمد و با تصمیم قبلی، در فرآیند تصمیم‌گیری مالی مداخله می‌کنند تا برخی از منافع خاص را عاید خود سازند (Chen & Peer, 2017, p.167).

سرمایه‌گذاری^۲ عبارت است از تبدیل وجوه مالی به یک یا چند نوع دارایی که برای مدتی در زمان آتی نگهداری خواهد شد. از طرفی، سرمایه‌گذاری مستلزم مطالعه فرآیند سرمایه‌گذاری و مدیریت ثروت سرمایه‌گذاران است. این ثروت شامل مجموع درآمد فعلی و ارزش فعلی درآمدهای آتی است. بنابراین، ارزش فعلی و مفهوم بهره مرکب می‌تواند نقش مهمی در فرآیند سرمایه‌گذاری داشته باشد (Hewitt, Hodge, Frank, Pratt & Jamie., 2015, p.33). کیفیت حسابرسی عبارت است از حسن شهرت و مراقبت حرفه‌ای، که در نتیجه حسن شهرت حسابرس، اعتبار اطلاعات صورت‌های مالی افزایش یافته و بر اثر نظارت و مراقبت حرفه‌ای حسابرس، کیفیت اطلاعات صورت‌های مالی افزایش خواهد یافت (David, 2017, p.5).

لی و منون (۲۰۲۲:۲) دریافتند که مجازات‌های نظارتی می‌تواند تأثیر غیریکنواختی بر کیفیت حسابرسی داشته باشد. گاهی این سیاست‌ها که با هدف افزایش شفافیت حسابرسی انجام می‌شوند، به طور سهوی کیفیت حسابرسی را کاهش می‌دهد. اکبری و وقفی (۲۰۲۲:۹۱) بیان کردند که رابطه مستقیم و معناداری بین سطح فناوری اطلاعات و خطر اقامه دعوا علیه حسابرس وجود دارد و همچنین متغیر کیفیت حسابرسی با ضریب مثبت، نقش تعدیل‌کنندگی مستقیم و معناداری بر رابطه بین سطح فناوری اطلاعات و احتمال خطر اقامه دعوا علیه حسابرس دارد. امین، مایرز و جاستین (۲۰۲۲:۳) بیان کردند که شرکت‌های سهامی عام بزرگ ملزم به دریافت اظهارنظر حسابرسی یکپارچه و گزارش نقاط ضعف با اهمیت^۳ کنترل داخلی هستند. وقتی شرکت این گزارش را دریافت می‌کند، به طور قابل توجهی محتمل است، که اظهارنظر حسابرسی را از گزارش کنترل‌های داخلی جدا کند و جزئیات عوامل ایجاد نقاط ضعف را برای استفاده‌کنندگان آشکار نکند. چین، هان و یوان (۲۰۲۱:۳) بیان کردند که حسابرسان می‌توانند با صدور نظر حسابرسی تعدیل شده از وقوع تحریفات احتمالی با اهمیت اجتناب کنند. علاوه بر این، زمانی که حسابرسان با تمرکز بیشتری در بازار حسابرسی وارد شده باشند، تجدید ارائه صورت‌های مالی محتمل‌تر خواهد بود. حساس یگانه و توکل نیا (۲۰۲۱:۹۷) به این نتیجه رسیدند که کیفیت گزارش‌گری مالی تأثیری معکوس بر سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت دارد. چودھاری، مرکلی و اسپچیر (۲۰۲۰:۲۷۳) معتقدند در شرکت‌هایی که انگیزه مدیریت سود دارند و دارای سیستم‌های گزارش‌گری مالی با کیفیت ضعیف هستند، بیشتر از تعدیلات پیشنهادی حسابرسی استفاده می‌شود. ولی عدم تطبیق نظر مدیریت با تعدیلات حسابرسی با عواقب ناشی از قابلیت اطمینان گزارش‌گری همراه است و تصمیم

¹ Disclaimer of Opinion

² Investment

³ Material Weakness Opinions (MWO)

مدیریت برای رد کردن تعدیلات حسابرسی بیشتر محتمل است تا اینکه صورت‌های مالی را دوباره تجدید ارائه کند. مرفوع و حسن‌زاده دیوا (۲۰۲۰:۴۳) با کشف رابطه‌ای مثبت بین مدیریت سود و درماندگی مالی، بیان کردند که بین نسبت بدهی (که متغیری برای اندازه‌گیری مکانیزم‌های نظارتی است) و مدیریت سود رابطه منفی و معنادار وجود دارد. از طرف دیگر، بین هر دو پروکسی رفتارهای فرصت طلبانه (جریان نقد آزاد و نسبت سودآوری) و مدیریت سود رابطه معنادار یافتند. هولوزاک، لوتون و ساراگلا (۲۰۱۹:۴۸) به این نتیجه رسیدند که تغییر حسابرس توجه فزاینده تحلیل‌گران بازار، محققان مالی و حسابداری را به خود جلب می‌کند و پاسخ بازار به تغییرات حسابرس مستقل با نوسان کاهشی در بازده غیرعادی انباشته در حول تاریخ افشای عمومی تغییر حسابرس، قابل مشاهده است و نوسان کاهشی در سهام پیش‌بینی می‌شود. نورتون (۲۰۱۸:۶۶) بیان کرد که نقش نظارتی حسابرسان در معرض تبدیل شدن به نقشی شبیه به یک مقام اجرایی قضائی است. حسابرسان قانونی موظفاند گزارش فعالیت‌های مشکوک را در پایگاه داده آنلاین بنام (ELMER) و از نظر کیفری و قوانین مدنی و نظارتی محدودیت‌ها را به عنوان موارد عدم رسیدگی حسابرس افشا کنند. جیپر، لوزی هایل و لئوز (۲۰۱۸:۱۳) با تکیه بر شواهدی از اطلاعات هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام (PCAOB) به این نتیجه رسیدند که هیچ شواهدی مبنی بر کاهش کیفیت حسابرسی در طول دوره تصدی وجود ندارد و مشخص شد که اثر چرخش اجباری پنج ساله مؤسسات حسابرسی بر کیفیت حسابرسی و همچنین بهای تمام شده هر کار حسابرسی ناچیز است.

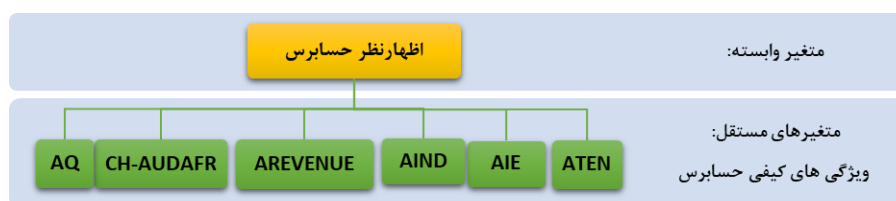
سیدنی، لئونگ، اسرینیدهی و لینگمین (۲۰۱۷:۸۰) به این نتیجه رسیدند که معتبر بودن حسابرس به طور متوسط کیفیت سود را بهبود می‌بخشد. همچنین احتمال بهبود کیفیت سود ناشی از انتصاب حسابرس با دوره تصدی بالا برای شرکت‌های با عدم تقارن اطلاعاتی، پس از کنترل تخصص حسابرس در صنعت، بیشتر است. لذا دوره تصدی بالاتر به حسابرس کمک می‌کند تا این دانش را بدست آورد. هویت و همکاران (۲۰۱۵:۱۶) معتقدند که روش مدیریت سود تنها وقتی متأثر از تمایل سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در شرکت است که انگیزه اساسی مدیریت سود، اعتماد سرمایه‌گذاران به مدیران را نقض نکرده باشد. از طرفی، سرمایه‌گذاران دیدگاه منفی بیشتری در خصوص مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی نسبت به مدیریت سود واقعی دارند. راهمینا و آگوس (۲۰۱۴:۳۲۷) دریافتند که استقلال، دوره تصدی و حق الزحمه حسابرسی یک اثر مثبت بر کیفیت حسابرسی دارد. به منظور بهبود کیفیت حسابرسی، باید انجمن حسابرسان مستقل راه‌اندازی شود و به نقد و بررسی مسائل چرخش اجباری شرکای حسابرسی و اخذ کد اخلاقی برای حسابداران حرفه‌ای پردازند.

ساروکوا و آگوس (۲۰۱۴:۲۷۵) به این نتیجه رسیدند که تخصص در صنعت و استقلال حسابرس تأثیر قابل توجهی در اجرای روش‌های حسابرسی برای کشف تقلب دارد. همچنین، به منظور افزایش کیفیت حسابرسی می‌توان از ترویج نگرش استقلال ذهنی حسابرس و اجرای روش‌های حسابرسی کافی برای کشف تقلب در حسابرسی صورت‌های مالی

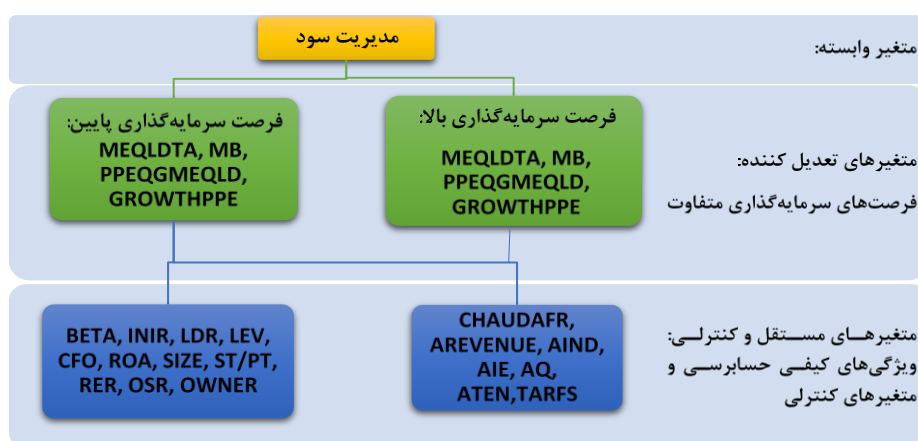
¹ Electronic Legislation, Manuals and Essential References (ELMER)

² Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB)

استفاده کرد. میشل، الیزابت و چان (۲۰۱۴:۲۴۷) مشاهده کردند که حسابرسان امتیازاتی از طریق کاهش حق‌الزحمه به برخی از مشتریان داده‌اند. لذا، نتیجه فشار کاهش حق‌الزحمه با کاهش کیفیت حسابرسی همراه بوده است. هویت و همکاران (۲۰۱۴:۲۳) پس از کنترل و مشاهده جریان‌های نقدی برای مفاهیم مدیریت سود، بیان کردند که سرمایه‌گذاران کمتر احتمال دارد در شرکتی که از اقلام تعهدی مخالف با مدیریت سود واقعی استفاده می‌کند، سرمایه‌گذاری خود را نگه دارند. لینک، نتر و شو (۲۰۱۳:۳۰) به این نتیجه رسیدند که یک شرکت با سرمایه مالی محدود، می‌تواند با استفاده از اقلام تعهدی اختیاری و به اعتبار تئوری علامت‌دهی چشم‌انداز مثبت، قادر به افزایش سرمایه از طریق تأمین مالی سرمایه‌گذاری در سهام باشد. هم‌چنین شرکت‌های با منابع مالی محدود با استفاده از اقلام تعهدی اختیاری، فرصت‌های سرمایه‌گذاری قابل توجه بالاتری را در مقایسه با همتایان خود ایجاد کرده‌اند. چن و همکاران (۲۰۱۰:۳۹) با بررسی تفاوت در نوع مالکیت و روابط نمایندگی و ریسک‌های ورشکستگی مشاهده کردند که شرکت‌های دولتی انگیزه ضعیفی نسبت به شرکت‌های خصوصی برای درگیر شدن در مدیریت سود دارند. لای (۲۰۰۹:۴۰) بیان کرد که در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا برای اعمال مدیریت سود احتمال بیشتری وجود دارد ولی این سوء رفتار وقتی که آنها حسابرسان بزرگ را بخدمت می‌گیرند، ضعیف است.

شکل ۱. مدل شماتیک متغیرهای پژوهش (اظهاری نظر حسابرس)

شکل ۲. مدل شماتیک متغیرهای پژوهش (مدیریت سود)

بسط فرضیه‌های پژوهش

با توجه به پژوهش‌های کشورهای توسعه یافته، مدیران در زمانی که انگیزه‌های سودجویانه و منافع شخصی دارند، اقدام به مدیریت سود می‌نمایند. این موضوع در شرکت‌هایی که دارای فرصت‌های بیشتری جهت سرمایه‌گذاری هستند، مشخص‌تر است، زیرا می‌توانند از این طریق محدودیت‌های مالی شرکت را پوشش دهند. از طرفی، کیفیت حسابرسی نقشی در ارزشیابی و محدود کردن مدیریت سود در داد و ستدهای اقتصادی بزرگ دنیا و پدیدار شدن بازار، بازی می‌کند. کیفیت حسابرسی نیز در اینجا نمایان می‌شود، زیرا حسابرسی یک قضاوت حرفه‌ای مبتنی بر تجربه حسابرس در رفتار مدیریت سود، بوسیله اظهارنظر بی‌طرفانه نسبت به صورت‌های مالی است. بدین منظور در فرضیه‌های گروه a در پژوهشگر به دنبال بررسی این موضوع است. با عنایت به این که در ادبیات موجود، مدیریت سود در شرکت‌هایی که دارای فرصت‌های سرمایه‌گذاری متفاوتی هستند، متمایز از هم می‌باشد، می‌بایست با استفاده از متغیرهای تعدیل‌کننده، معیارهای فرصت‌های سرمایه‌گذاری محاسبه شود. سپس با مینا قراردادن میانه این معیارها، جامعه آماری به دو گروه شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا و پایین تقسیم گردد. در مرحله بعد با مقایسه چگونگی توزیع صفت متغیر، تبیین رابطه بین اظهار نظر حسابرس و ویژگی‌های کیفی حسابرس بر مدیریت سود در فرصت سرمایه‌گذاری متفاوت صورت خواهد پذیرفت. در مورد فرضیه‌های گروه b_1 و b_2 محقق به دنبال رسیدن به این مهم است که: آیا در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا، رابطه قوی‌تری بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس وجود دارد؟ یا اینکه در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین، رابطه قوی‌تری بین آنها برقرار است؟ به عبارت دیگر در کدام گروه، مدیریت سود بیشتر تحت کنترل حسابرسان با کیفیت قرار دارد و کدام شاخص‌ها در بیان ویژگی‌های کیفی حسابرسی نقش پر رنگ‌تری دارند؟ یا این که هر دو گروه شرکت‌ها در شرایط مشابه‌ای از میزان مدیریت سود قرار دارند. به بیان دیگر، داشتن شرایط مشابه در هر دو گروه، در این پژوهش بدین معنی است که شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا و شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین، بطور میانگین سیاست مدیریت سود را به یک شکل پیاده می‌کنند. در نهایت نتایج فرضیه‌های گروه‌های b_1 و b_2 مقایسه می‌شود و تبیین لازم براساس ضریب تعیین هر مدل در هر گروه انجام خواهد شد.

- فرضیه a,1: بین دوره تصدی حسابرس و نوع اظهارنظر حسابرس رابطه مثبت وجود دارد.
- فرضیه a,2: بین تخصص حسابرس در صنعت و نوع اظهارنظر حسابرس رابطه وجود دارد.
- فرضیه a,3: بین استقلال حسابرس و نوع اظهارنظر حسابرس رابطه مثبت وجود دارد.
- فرضیه a,4: بین درآمد موسسه حسابرسی و نوع اظهارنظر حسابرس رابطه وجود دارد.
- فرضیه a,5: بین تغییر حسابرس و نوع اظهارنظر حسابرس رابطه منفی وجود دارد.
- فرضیه a,6: بین کیفیت حسابرسی و نوع اظهارنظر حسابرس رابطه وجود دارد.
- فرضیه b,1,1: بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا که با معیار MEQLDTA تفکیک شده‌اند، رابطه وجود دارد.

- فرضیه b1,2: بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا که با معیار MB تفکیک شده‌اند، رابطه وجود دارد.
- فرضیه b1,3: بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا که با معیار PPEQGMQLD تفکیک شده‌اند، رابطه وجود دارد.
- فرضیه b1,4: بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا که با معیار GROWTHPPE تفکیک شده‌اند، رابطه وجود دارد.
- فرضیه b2,1: بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین که با معیار MEQLDTA تفکیک شده‌اند، رابطه وجود دارد.
- فرضیه b2,2: بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین که با معیار MB تفکیک شده‌اند، رابطه وجود دارد.
- فرضیه b2,3: بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین که با معیار PPEQGMQLD تفکیک شده‌اند، رابطه وجود دارد.
- فرضیه b2,4: بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین که با معیار GROWTHPPE تفکیک شده‌اند، رابطه وجود دارد.

متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش به چهار گروه متغیرهای وابسته، مستقل، کنترلی و تعدیل کننده تقسیم می‌شوند. متغیر وابسته مدیریت سود با پیروی از لینک و همکاران (۲۰۱۳: ۱۳) و بکر، دیفوند، جیمبالو و سابرامانیام (۱۹۹۸: ۱۶) از طریق مدل تعدیل شده جونز استخراج گردید (Peterson & Thankom, 2018, p.539). مدل (۱):

$$TACC_{it}/TA_{it-1} = a_1(1/TA_{it-1}) + a_2\Delta REV_{it}/TA_{it-1} + a_3PPE_{it}/TA_{it-1} + \varepsilon_{it}$$

TACC اقلام تعهدی که از طریق سود (زیان) ویژه پس از کسر مالیات منهای جریان خالص ورود (خروج) وجوه نقد محاسبه می‌شود. TA کل دارایی‌ها، ΔREV تغییرات درآمد و PPE رشد اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات می‌باشد. سپس از ضرایب a_1 ، a_2 و a_3 بدست آمده از مدل (۱)، برای اندازه‌گیری مدیریت سود استفاده می‌شود: مدل (۲):

$$EM_{it} = TACC_{it}/TA_{it-1} - [\hat{a}_1(1/TA_{it-1}) + \hat{a}_2(\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it})/TA_{it-1} + \hat{a}_3PPE_{it}/TA_{it-1}]$$

EM بیانگر مدیریت سود و ΔREC تغییرات در دریافتی‌ها است. برای محاسبه متغیرهای مستقل ویژگی‌های کیفی حسابرس، براساس پیشینه پژوهش و با در نظر گرفتن شرایط خاص بازار حسابرسی در ایران به شرح ذیل استفاده شد: ATEN (دوره تصدی حسابرس ۴۲ سال) ۱ اگر حسابرس سال مالی مورد رسیدگی دارای ۴ سال تصدی در شرکت باشد و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود (دستورالعمل موسسات حسابرسی) و (قانون استفاده از خدمات

¹ The Modified Jones Model

² Audit Tenure

تخصصی) AQ^۱ این متغیر بیانگر کیفیت حسابرسی است که متناسب با شرایط بازار حسابرسی در ایران به شرح زیر محاسبه می‌شود: اگر حسابرس شرکت، سازمان حسابرسی و یا موسسه حسابرسی مفید راهبر (BIG₁) عدد ۴ در نظر گرفته می‌شود، اگر حسابرس شرکت جز (گروه الف براساس جدول کنترل کیفیت جامعه حسابداران رسمی) باشد (BIG₂) عدد ۳ در نظر گرفته می‌شود، اگر حسابرس شرکت جز موسسات حسابرسی (گروه ب) باشد (MEDIUM) عدد ۲ در نظر گرفته می‌شود. اگر حسابرس شرکت جز (گروه ج) (SMALL) باشد عدد ۱ در نظر گرفته می‌شود (جامعه حسابداران رسمی ایران، ۱۴۰۱). AIE بیانگر تخصص حسابرس در صنعت است که براساس شمارش تعداد صاحبکاران در هر صنعت در هر سال مورد رسیدگی محاسبه می‌شود، به عبارت دیگر سهم بازار هر موسسه حسابرسی نسبت به سهم بازار سایر موسسات حسابرسی در هر سال مورد رسیدگی برحسب درصد محاسبه می‌گردد (Sarwoko & Agoes, 2014, p.273) و (Chen, et al., 2010, p.30). AO (نوع اظهارنظر حسابرس) است به این شرح که عدد ۱ برای اظهارنظر مقبول، عدد ۲ برای اظهارنظر مشروط، عدد ۳ برای اظهارنظر مردود و عدد ۴ برای عدم اظهارنظر در نظر گرفته شده است (Choudhary, et al., 2020, p.277) و (Chen, et al., 2010, p.27). AIND (استقلال حسابرس) اگر حسابرس در سال بعد از ارائه اظهارنظر مشروط تغییر نماید در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود (Sarwoko & Agoes, 2014, p.279) و (Rahmina & Agoes, 2014, p.329). AREVENUE (درآمد موسسات حسابرسی) این متغیر براساس نسبت به دست آمده از رتبه‌بندی موسسات حسابرسی براساس مجموع سطح درآمد سالانه هر یک از موسسات حسابرسی بر مبنای درصد طبق مدل (۳) محاسبه خواهد شد (Rahmina & Agoes, 2014, p.329) و (Michael, et al., 2014, p.251). مدل (۳):

$$\text{Audit Institute's Revenue}_{it} = (1 - (\text{Audit Institute Rank by Revenue Level}_{it} / \text{Total Number of Audit Institutes in Industries}_{it}))$$

CH_AUDAFR^۶ اگر حسابرس شرکت بعد از سال تجدید ارائه صورت‌های مالی، تغییر کند و صفر برای در غیر این صورت در نظر گرفته می‌شود (Holowczak, et al., 2019, p.53)، (Gipper, et al., 2018, p.6) و (Sidney, et al., 2017, p.87). متغیرهای کنترلی پژوهش به شرح ذیل می‌باشند: CFO جریان نقدی حاصل از فعالیت‌های عملیاتی تقسیم بر مجموع دارایی‌های اول دوره است (Chen, et al., 2010, p.14). BETA ریسک سیستماتیک گزارش شده در بورس اوراق بهادار تهران است. INDIR نسبت اعضای غیرموظف به کل هیات مدیره است (Lennox, Wu & Zhang, 2016, p.548) و (Wilkinson & Clements, 2010, p.83). LDR نسبت بدهی‌های بلندمدت تقسیم بر کل بدهی‌ها در پایان سال مالی است (Linck, et al., 2013, p.22). LEV درجه اهرم مالی است. OSR نسبت سرمایه سهام عادی به حقوق صاحبان سهام، OWNER درصد مالکیت نگهداری شده توسط سهام‌داران عمده است (Chen, et al., 2010, p.21). RER نسبت اندوخته قانونی به کل دارایی‌ها در پایان سال مالی است. ROA بازده دارایی‌ها است. SIZE

¹ Audit Quality (AQ)

² Auditor Industry Expert

³ Type's Audit Opinion (AO)

⁴ Auditor Independence

⁵ Auditing Institute Revenue

⁶ Change Auditor after Accounting Financial Restatements

لگاریتم طبیعی ارزش بازار حقوق صاحبان سهام در ابتدای سال مالی است (López-Gutiérrez, Sanfilippo-Azofra, ST/PT & Torre-Olmo., 2015, p.187) اگر شرکت برای ۲ سال متوالی زیان گزارش کند و در غیر این صورت صفر در نظر گرفته می‌شود.

معیارهای فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالا و پایین^۱

با استفاده از معیارهای زیر، جامعه آماری به ۲ گروه طبقه‌بندی می‌شود: معیار MEQLDTA بیان‌گر فرصت سرمایه‌گذاری، که از مدل (۴) منتج می‌شود (Lai, 2009, p.38). مدل (۴):

$$MEQLDTA_{it} = (\text{Market Value of Equity}_{it} + \text{Book Value of Long Term Debt}_{it}) / \text{Total Assets}_{it}$$

معیار MB که از تقسیم ارزش بازار دارایی‌ها در سال جاری بر ارزش دفتری دارایی‌ها در همان سال بدست می‌آید. هر چه این نسبت بالاتر باشد، فرصت سرمایه‌گذاری آن شرکت بیشتر است. این نسبت می‌تواند تنوع مقطعی در بازده مورد انتظار را توضیح دهد و قدرت توضیحی بالایی در بازده سهام ایفا می‌کند (Louis, Chan, Hamao & Lakonishok., 1991, p.46). مدل (۵):

$$MB_{it} = \text{Market Value of Assets}_{it} / \text{Book Value of Assets}_{it}$$

معیار PPEQMEQLD که از تقسیم ناخالص اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات بر مجموع ارزش بازار حقوق صاحبان سهام و ارزش دفتری بدهی‌های بلندمدت بدست می‌آید. هر چه این نسبت بزرگ‌تر باشد، فرصت سرمایه‌گذاری در شرکت بیشتر است. مدل (۶):

$$PPEQMEQLD_{it} = \text{Gross PPE}_{it} / (\text{Market Value of Equity}_{it} + \text{Book Value of Long Term Debt}_{it})$$

معیار GrowthPPE که از نسبت رشد اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات بدست می‌آید. هر چه این نسبت بالاتر باشد، فرصت رشد پایین‌تر است. مدل (۷):

$$\text{Growth PPE}_{it} = (\text{Growth PPE}_{it} + \text{Growth PPE}_{it-1}) / \text{Growth PPE}_{it-1}$$

بر اساس میانه بدست آمده در هر سال، جامعه را از نظر فرصت‌های سرمایه‌گذاری به دو دسته (شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا و پایین) براساس ۴ معیار تقسیم خواهد شد (Ershova, 2017, p. 151). ابتدا ۳ معیار بالا را در هر سال برای کلیه شرکت‌ها محاسبه کرده و سپس با توجه به میانه محاسبه شده برای هر متغیر در هر سال شرکت‌هایی را که در آن سال اندازه‌ای بیشتر از میانه داشتند، جزو شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا و شرکت‌هایی که اندازه‌ای کمتر از میانه داشته‌اند جزو شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین طبقه‌بندی خواهد شد (Berezinskaya, 2017, p.78). در مورد معیار GrowthPPE رابطه عکس حاکم است یعنی با توجه به میانه‌ی محاسبه شده برای هر متغیر در هر سال شرکت‌هایی را که در آن سال اندازه‌ای کمتر از میانه داشتند جزو شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا و

¹ High and Low Investment Opportunities Factors

² Market to Book Value (MB)

³ Ratio of Gross Property, Plant and Equipment to the sum of Market value of Equity and Book value of Long-term Debt of the firm

شرکت‌هایی که اندازه‌های بیشتر از میانه داشته‌اند جزو شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین طبقه‌بندی خواهد شد (Lai, 2009, p.37).

مدل رگرسیونی نهایی

در این پژوهش با پیروی از مبانی نظری، متغیرهای تاثیرگذار بر نوع اظهار نظر حسابرس طبق مدل (۸) در مورد فرضیه‌های گروه a بررسی شد. مدل (۸):

$$AO_{it} = \gamma_0 + \gamma_1 ATEN_{it} + \gamma_2 AIE_{it} + \gamma_3 AIND_{it} + \gamma_4 AREVENUE_{it} + \gamma_5 CH_AUDAFR_{it} + \gamma_6 AQ_{it} + \varepsilon_{it}$$

سپس فرضیه‌های گروه b در دو گروه شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا و پایین طبق مدل (۹) بررسی گردید (Kazmi, Naaranoja & Kantola, 2016, p. 614). مدل (۹):

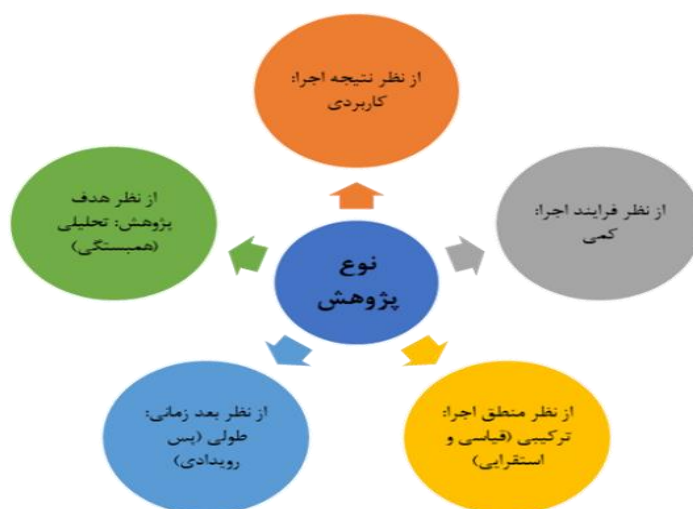
$$EM_{it} = \gamma_0 + \gamma_4 ATEN_{it} + \gamma_5 AQ_{it} + \gamma_6 AIE_{it} + \gamma_7 AO_{it} + \gamma_8 AIND_{it} + \gamma_9 AREVENUE_{it} + \gamma_{10} CH_AUDAFR_{it} + \gamma_{11} CFO_{it} + \gamma_{12} BETA_{it} + \gamma_{13} INDIR_{it} + \gamma_{14} LDR_{it} + \gamma_{15} LEV_{it} + \gamma_{16} OSR_{it} + \gamma_{17} OWNER_{it} + \gamma_{18} RER_{it} + \gamma_{19} ROA_{it} + \gamma_{20} SIZE_{it} + \gamma_{21} ST/PT_{it} + \varepsilon_{it}$$

جامعه و نمونه آماری

نمونه آماری پژوهش شامل شرکت‌هایی است که از ابتدای سال ۱۳۸۹ تا انتهای سال ۱۳۹۹ جزو شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بوده و از طریق روش حذف سیستماتیک به شرح ذیل انتخاب شده‌اند: الف. نام شرکت در فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در بورس درج شده باشد. ب. نام شرکت از فهرست شرکت‌های بورسی در طول دوره پژوهش حذف نشده باشد. ج. شرکت قبل از سال ۱۳۸۸ عضو بورس شده باشد. د. اطلاعات مالی و غیر مالی شرکت در دوره پژوهش در دسترس باشد. براساس اجرای فیلترهای ذکر شده، در نهایت تعداد ۳۲۰ شرکت در ۳۴ صنعت در جامعه آماری باقی ماند.

روش گردآوری داده‌ها و انجام پژوهش

اطلاعات داده‌های مورد نیاز پژوهش عمدتاً از منابع و روش‌های کتابخانه‌ای، سامانه معاملاتی سازمان بورس و نرم‌افزارهای (تدبیرپرداز)، (ره‌آورد نوین)، (اکسل) جمع‌آوری شده و برای پردازش آنها از نرم‌افزار (اقتصادسنجی ای‌ویوز) استفاده شده است. روش انجام پژوهش، براساس مبانی نظری کتاب پژوهش‌های تجربی و روش‌شناسی در حسابداری به شرح شکل (۳) انجام شده است (Bani Mahd, Arabi & Hassanpour, 2016: 48).

شکل ۳. روش انواع پژوهش

آمار توصیفی

جدول (۱) نشان می‌دهد که نسبت مجموع اندوخته‌های شرکت به مجموع دارایی‌ها دارای انحراف پایینی (۰,۰۴۹) است که علت این امر می‌تواند نوسانات زیاد نسبت مجموع اندوخته‌های شرکت به مجموع دارایی‌های شرکت‌ها باشد که آنها را تحت تأثیر قرار داده است. نسبت بدهی‌های بلندمدت به کل بدهی‌ها در پایان سال مالی هم دارای انحراف معیار پایینی (۰,۱۴۳) می‌باشد که علت این امر می‌تواند نوسانات زیاد نسبت بدهی‌های بلندمدت به کل بدهی‌ها در پایان سال مالی شرکت‌ها باشد که آنها را تحت تأثیر قرار داده است. ضرایب کشیدگی دوره تصدی حسابرس^۱ سال (۱,۰۰۲)، تخصص حسابرس در صنعت (۲,۴۹۸)، درصد اعضای غیرموظف در هیأت مدیره (۲,۵۷۵) و درصد مالکیت نگهداری شده توسط سهام‌داران عمده (۲,۴۰۶) نسبت به سایر متغیرها کمتر می‌باشند که بیان‌گر این مطلب است که این متغیرها، تغییرات غیرعادی کمتری نسبت به سایر متغیرها دارند. میانگین (ATEN) نشان می‌دهد که تقریباً دوره تصدی ۵۱ درصد از موسسات حسابرسی ۴ سال بوده است. میانگین (AIE) نشان می‌دهد که تقریباً ۳۱ درصد از موسسات حسابرسی، متخصص در صنعت هستند.

جدول ۱. آمار توصیفی (۳۵۲۰ مشاهده، شرکت - سال)

شرح	مدیریت سود	دوره تصدی	کیفیت حسابرسی	تخصص حسابرس	اظهار نظر حسابرس	استقلال حسابرس	درآمد موسسه حسابرسی
میانگین	۰/۱۴۷	۰/۵۱۱	۳/۱۷۵	۰/۳۱۱	۱/۸۰۶	۰/۱۶	۷۶/۲۰۲
میانه	۰/۰۹۶	۱	۳	۰/۱۲۷	۲	۰	۸۶/۳۶۴
حداکثر	۱/۹۸۵	۱	۴	۱	۴	۱	۹۹/۰۹۱
حداقل	۰/۰۰۱	۰	۱	۰/۰۱۲	۱	۰	۰
انحراف معیار	۰/۱۸	۰/۵	۰/۶۰۲	۰/۳۸۴	۰/۴	۰/۳۶۶	۲۶/۵۶۷

^۱ Audit Tenure

چولگی	۳/۳۷۰	-۰/۰۴۳	-۰/۳۵۹	۱/۱۶۳	-۱/۴۱۶	۱/۸۵۸	-۱/۱۷۷
کشیدگی	۱۸/۹۲۲	۱/۰۰۲	۳/۷۸۷	۲/۴۹۸	۳/۷۹۳	۴/۴۵۳	۳/۲۵۲
شرح	تغییر حسابرس	جریان نقدی	ریسک سیستماتیک	درصد اعضای غیرموظف	نسبت بدهی بلندمدت	اهرم مالی	نسبت سرمایه سهام عادی
میانگین	۰/۰۷۷	۰/۳۶	۰/۷۲۵	۰/۵۰۳	۰/۱۲۲	۰/۸۴۳	-۰/۵۰۶
میانه	۰	۰/۰۷۵	۰/۳۷۶	۰/۶۶۷	۰/۰۷۱	۰/۶۲۲	۰/۴۹۵
حداکثر	۱	۲۳۰	۲۳۰	۱	۰/۹۳۹	۱۷/۵۱۸	۱۳۷/۶۱
حداقل	۰	-۶۹	۷۰۹	۰	۰	۰/۰۰۴	-۳۳۳۳
انحراف معیار	۰/۲۶۷	۶/۴۶۸	۱۳/۹۴۶	۰/۲۷	۰/۱۴۳	۷/۰۲۴	۵۶/۴۳۵
چولگی	۳/۱۷۴	۲۷/۵۵۱	۳۶/۹۹۳	-۰/۹۴	۲/۱۷۲	۸/۰۷۴	-۵۸/۵۴۸
کشیدگی	۱۱/۰۷۲	۸۶۴	۱۹۸۱	۲/۵۷۵	۸/۳۴۶	۸۱/۸۲۳	۳۴۵۸
شرح	درصد سهامدار عمده	نسبت اندوخته قانونی	بازده دارایی‌ها	اندازه شرکت	زیان انباشته		
میانگین	۴۷/۰۸۲	۰/۰۱۸	۴/۹۵۱	۲۶/۷۹۲	۰/۱۹۲		
میانه	۵۰/۴۲	۰/۰۱۶	۶/۵۹۸	۲۷/۲۰۷	۰		
حداکثر	۱۰۰	۰/۰۹۷	۷۲/۶۰۱	۳۳/۷۵۶	۱		
حداقل	۰	۰/۰۰۰	-۲۲۰	۰	۰		
انحراف معیار	۲۵/۶۱۲	۰/۰۴۹	۲۴/۱۴۶	۳/۴۱	۰/۳۹۴		
چولگی	-۰/۱۴۹	۱/۶۶۶	-۳/۸۲۴	-۴/۵۸۹	۱/۵۶۴		
کشیدگی	۲/۴۰۶	۱/۷۶۳	۳۱/۰۰۵	۳۶/۶۲۳	۳/۴۴۵		

آزمون فرضیه‌های گروه a

برای انجام تحلیل‌های فرضیه‌های گروه a از رگرسیون ML - Probit استفاده شد. مدل پروبیت یکی از مدل‌های خطی تعمیم یافته است که امروزه بطور وسیعی در مطالعات مالی مورد استفاده قرار می‌گیرد و به کمک آن می‌توان یک مدل رگرسیونی بین متغیر پاسخ دو یا چند حالتی با متغیرهای پیش‌بینی کننده کمی یا کیفی را ارائه نمود. مهم‌ترین کاربرد مدل پروبیت مربوط به عیارگیری، احتمالات بقا و بررسی فاکتورهای خطر است. نتایج به دست آمده در جدول (۲) نشان می‌دهد که دوره تصدی حسابرس و استقلال حسابرس بر نوع اظهارنظر حسابرس اثر مثبت دارند. در مقابل بین تغییر حسابرس و نوع اظهارنظر رابطه منفی وجود دارد.

جدول ۲. رابطه بین متغیرهای تاثیرگذار بر نوع گزارش حسابرسی

متغیر وابسته: اظهارنظر حسابرس روش: Probit ML - Ordered (steps Newton-Raphson / Marquardt) تعداد مشاهدات: ۲۵۲۰				
متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره Z	احتمال
دوره تصدی	۰/۴۶۴	۰/۰۵۸	۷/۹۸۰	۰
تخصص حسابرس	-۰/۰۱۰	۰/۱۱۴	-۰/۰۸۸	۰/۹۳
استقلال حسابرس	۲/۱۷۲	۰/۱۷۲	۱۲/۶۰۸	۰
درآمد موسسه حسابرسی	۰/۰۰۰	۰/۰۰۱	۰/۴۹۲	۰/۶۲۲
تغییر حسابرس	-۱/۶۶۹	۰/۱۵۴	-۱۰/۸۲۳	۰

کیفیت حسابرسی	-۰/۰۷۳	۰/۰۷۴	-۰/۹۸۱	۰/۳۲۶
نقاط محدود				
LIMIT_2:C (7)	-۰/۷۷۳	۰/۱۹۷	-۳/۹۰۵	۰
LIMIT_4:C (8)	۴/۵۹۳	۰/۳۱۵	۱۴/۵۳۷	۰
ضریب تعیین نما	۰/۱۱۸	معیار اطلاعاتی آکائیک		۰/۸۸۲
معیار اطلاعاتی شئوارتز بیزن	۰/۸۹۶	لگاریتم درست نمایی		-۱۵۴۵/۵۹۱
معیار اطلاعاتی حنان کوئین	۰/۸۸۷	لگاریتم درست نمایی مقید		-۱۷۵۲/۶۸۶
آماره LR	۴۱۴/۱۸۸۵	میانگین لگاریتم درست نمایی		-۰/۴۳۹
احتمال	۰	بازه زمانی نمونه آماری:		۱۳۹۰ - ۱۴۰۰
نوع اظهار نظر حسابرس (AO)	مقبول ۶۸۶	مشروط ۲۸۳۲	مردود ۰	عدم اظهار نظر ۲

آزمون فرضیه اول گروه b1

جدول (۳) نتایج برآورد ARMA در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا را براساس حد بالای متغیر MEQLDTA نشان می‌دهد. همبستگی بین مدیریت سود و کیفیت حسابرسی مشاهده شد $y_2=0.044, t=0.026$. بین مدیریت سود و درآمد موسسات حسابرسی نیز رابطه وجود دارد $y_6=-0.001, t=0.013$.

جدول ۳. رابطه بین متغیرها براساس حد بالا متغیر MEQLDTA در فرصت سرمایه‌گذاری بالا

متغیر وابسته: مدیریت سود روش: ARMA Maximum Likelihood (OPG - BHHH) تعداد مشاهدات: ۱۶۲۱				
متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	احتمال
دوره تصدی	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۹۸۹	۰/۳۲۳
کیفیت حسابرسی	۰/۰۴۴	۰/۰۲	۲/۲۳	۰/۰۲۶
تخصص حسابرس	-۰/۰۲	۰/۰۳	-۰/۶۷۳	۰/۵۰۱
اظهار نظر حسابرس	۰/۰۰۳	۰/۰۱۶	۰/۱۷۹	۰/۸۵۸
استقلال حسابرس	-۰/۰۱۱	۰/۰۱۴	-۰/۷۶۹	۰/۴۴۲
درآمد موسسه حسابرسی	-۰/۰۰۱	۰	-۲/۴۸	۰/۰۱۳
تغییر حسابرس	۰/۰۰۴	۰/۰۱۸	۰/۲۵۱	۰/۸۰۲
جریان وجه نقد	۵/۹۸	۰/۰۱۳۵	۰/۰۴۴	۰/۹۶۵
ریسک سیستماتیک	۰	۰/۰۰۵	۰/۰۷۷	۰/۹۳۹
درصد اعضای غیرموظف	۰/۰۲۱	۰/۰۲۲	۰/۹۵۷	۰/۳۳۹
نسبت بدهی بلندمدت	-۰/۰۶۸	۰/۰۳۵	-۱/۹۳۴	۰/۰۴۹
اهرم مالی	۰/۰۰۲	۰	۶/۰۵۷	۰
نسبت سرمایه سهام عادی	-۰/۰۰۵	۰/۰۰۴	-۱/۴۳	۰/۱۵۳
درصد مالکیت سهام‌دار عمده	-۰/۰۰۱	۰	-۲/۱۲۷	۰/۰۳۴
نسبت اندوخته قانونی	-۰/۳۴۹	۰/۱۳۷	-۲/۵۵۵	۰/۰۱۱
بازده دارایی‌ها	-۰/۰۰۳	۰	-۱۲/۷۸۴	۰
اندازه شرکت	۰/۰۰۱	۰/۰۰۴	۰/۱۸۶	۰/۸۵۳
زیان انباشته	۰/۰۵۴	۰/۰۲۱	۲/۵	۰/۰۱۳
C	۰/۱۰۲	۰/۱۳۵	۰/۷۵۵	۰/۴۵
آماره F	۶۷۸/۴۷	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۳۹۷
احتمال	۰	آماره دوربین واتسن		۲/۱۰۳

آزمون فرضیه دوم گروه b_1

جدول (۴) نتایج برآورد ARMA در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا را براساس حد بالای میانه متغیر MB خلاصه می‌کند. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس مشاهده نشد.

جدول ۴. رابطه بین متغیرها براساس حد بالا متغیر MB در فرصت سرمایه‌گذاری بالا

متغیر وابسته: مدیریت سود روش: ARMA Maximum Likelihood (OPG - BHHH) تعداد مشاهدات: ۱۶۵۷				
متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	احتمال
دوره تصدی	۰/۰۰۸	۰/۰۱	۰/۸۲۱	۰/۴۱۲
کیفیت حسابرسی	۰/۰۱۸	۰/۰۱۸	۰/۹۸۹	۰/۳۲۳
تخصص حسابرس	۰/۰۰۶	۰/۰۲۷	۰/۲۱۴	۰/۸۳۱
اظهار نظر حسابرس	۰/۰۰۷	۰/۰۱۳	۰/۵۲	۰/۶۰۳
استقلال حسابرس	-۰/۰۲	۰/۰۱۵	-۱/۳۴۱	۰/۱۸
درآمد موسسه حسابرسی	۰	۰	-۱/۶۰۹	۰/۱۰۸
تغییر حسابرس	۰/۰۱۳	۰/۰۱۸	۰/۷۳۴	۰/۴۶۳
جریان وجه نقد	۶/۶۸	۰/۰۰۱	۰/۰۵۴	۰/۹۵۷
ریسک سیستماتیک	۰/۰۰۳	۰/۰۰۵	۰/۶۸۱	۰/۴۹۶
درصد اعضای غیرموظف	۰/۰۵	۰/۰۲	۲/۴۶۸	۰/۰۱۴
نسبت بدهی بلندمدت	-۰/۰۷۶	۰/۰۳۸	-۲/۰۱۲	۰/۰۴۴
اهرم مالی	۰/۰۰۲	۰	۵/۶۲۱	۰
نسبت سرمایه سهام عادی	۰	۰/۰۰۱	۰/۳۴۷	۰/۷۲۹
درصد مالکیت سهام‌دار عمده	۰	۰	-۰/۵۹۶	۰/۵۵۱
نسبت اندوخته قانونی	-۰/۲۰۹	۰/۱۵۵	-۱/۳۴۶	۰/۱۷۹
بازده دارایی‌ها	-۰/۰۰۲	۰	-۱۲/۳۷	۰
اندازه شرکت	۰/۰۰۳	۰/۰۰۴	۰/۷۹۳	۰/۴۲۸
زیان انباشته	۰/۰۷۶	۰/۰۲	۳/۷۶	۰
C	۰/۰۲۸	۰/۱۲۲	۰/۲۳۳	۰/۸۱۶
آماره F	۳۵/۹۷۵	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۳۲۷
احتمال	۰	آماره دوربین واتسن		۲/۰۹۳

آزمون فرضیه سوم گروه b_1

جدول (۵) نتایج برآورد ARMA در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا را براساس حد بالای میانه متغیر PPEQGMEQLD خلاصه می‌کند. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرس مشاهده نشد.

جدول ۵. رابطه بین متغیرها براساس حد بالا متغیر PPEQGMEQLD در فرصت سرمایه‌گذاری بالا

متغیر وابسته: مدیریت سود روش: ARMA Maximum Likelihood (OPG - BHHH) تعداد مشاهدات: ۲۰۲۲				
متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	احتمال
دوره تصدی	۰/۰۰۴	۰/۰۰۶	۰/۵۷۵	۰/۵۶۵
کیفیت حسابرسی	۰/۰۱۳	۰/۰۱۱	۱/۱۳۴	۰/۲۵۷
تخصص حسابرس	-۰/۰۰۸	۰/۰۱۶	-۰/۵۰۶	۰/۶۱۳

۰/۱۴۴	۱/۴۶۳	۰/۰۰۹	۰/۰۱۳	اظهار نظر حسابرس
۰/۵۷۷	-۰/۵۵۷	۰/۰۰۷	-۰/۰۰۴	استقلال حسابرس
۰/۷۹۱	۰/۲۶۵	۰	۴/۰۸	درآمد موسسه حسابرسی
۰/۹۹۱	۰/۰۱۱	۰/۰۱	۰	تغییر حسابرس
۰/۹۷۵	۰/۰۳۲	۰/۰۰۱	۱/۷۲	جریان وجه نقد
۰	-۴/۳	۰	۰	ریسک سیستماتیک
۰/۰۴۹	۱/۹۶۴	۰/۰۱۲	۰/۰۲۳	درصد اعضای غیرموظف
۰/۱۵۵	-۱/۴۲۳	۰/۰۲۶	-۰/۰۳۷	نسبت بدهی بلندمدت
۰	۵/۶۱۷	۰/۰۰۲	۰/۰۱۲	اهرم مالی
۰/۹۳۹	۰/۰۷۶	۰	۱/۰۳	نسبت سرمایه سهام عادی
۰/۵۲۱	۰/۶۴۳	۰	۹/۴۲	درصد مالکیت سهام دار عمده
۰/۱۳۹	-۱/۴۷۹	۰/۱۰۱	-۰/۱۵	نسبت اندوخته قانونی
۰	-۱۷/۸۱۷	۰	-۰/۰۰۳	بازده دارایی‌ها
۰/۰۸۷	-۱/۷۱۲	۰/۰۰۱	-۰/۰۰۲	اندازه شرکت
۰/۲۶۱	۱/۱۲۵	۰/۰۰۹	۰/۰۱	زیان انباشته
۰/۰۵۳	۱/۹۳۷	۰/۰۴۸	۰/۰۹۳	C
۰/۳۷۲		ضریب تعیین تعدیل شده	۵۲/۹۴۳	آماره F
۲/۱۴۳		آماره دوربین واتسن	۰	احتمال

آزمون فرضیه چهارم گروه b_1

جدول (۶) نتایج برآورد LEAST SQUARES در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا را براساس حد پایین میانه متغیر GROWTHPPE خلاصه می‌کند. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و کیفیت حسابرسی مشاهده شد $y_6 = 0.032, t = 0.002$. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و درآمد موسسات حسابرسی در مشاهده شد $y_6 = -0.001, t = 0.001$.

جدول ۶. رابطه بین متغیرها براساس حد پایین متغیر GROWTHPPE در فرصت سرمایه‌گذاری بالا

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	احتمال
دوره تصدی	۰/۰۰۷	۰/۰۰۸	۰/۸۳۲	۰/۴۰۶
کیفیت حسابرسی	۰/۰۳۲	۰/۰۱	۳/۱۷۵	۰/۰۰۲
تخصص حسابرس	-۰/۰۰۴	۰/۰۱۵	-۰/۲۴۶	۰/۸۰۶
اظهار نظر حسابرس	۰/۰۱	۰/۰۱۱	۰/۹۰۳	۰/۳۶۷
استقلال حسابرس	-۰/۰۰۹	۰/۰۱۲	-۰/۷۷۹	۰/۴۳۶
درآمد موسسه حسابرسی	-۰/۰۰۱	۰	-۳/۳۲۴	۰/۰۰۱
تغییر حسابرس	-۰/۰۰۶	۰/۰۱۷	-۰/۳۴۲	۰/۷۳۳
جریان وجه نقد	۰	۰	۰/۹۴۲	۰/۳۵۵
ریسک سیستماتیک	۰	۰	-۱/۰۵۱	۰/۲۹۴
درصد اعضای غیرموظف	۰/۰۲۶	۰/۰۱۳	۱/۹۶۹	۰/۰۴۹
نسبت بدهی بلندمدت	-۰/۰۰۳	۰/۰۲۷	-۰/۰۹۷	۰/۹۲۳
اهرم مالی	۰/۰۰۲	۰	۴/۵۱۵	۰

۰/۷۶۷	۰/۲۹۶	۴/۷۶	۱/۴۱	نسبت سرمایه سهام عادی
۰/۳۱۹	۰/۹۹۷	۰	۰	درصد مالکیت سهام دار عمده
۰	-۴/۲۵۷	۰/۰۶۳	-۰/۲۶۸	نسبت اندوخته قانونی
۰	-۲۶/۹۴	۰	-۰/۰۰۴	بازده دارایی‌ها
۰/۶۳۴	۰/۴۷۶	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	اندازه شرکت
۰/۵۴۷	-۰/۶۰۳	۰/۰۱۱	-۰/۰۰۷	زیان انباشته
۰/۳۱۹	۰/۹۹۷	۰/۰۴۶	۰/۰۴۶	C
۰/۳۷۷	ضریب تعیین تعدیل شده	۵۷/۳۷۴		آماره F
۱/۹۷۱	آماره دوربین واتسن	۰		احتمال آماره

آزمون فرضیه اول گروه b₂

جدول (۷) برآورد ARMA از رابطه‌ی بین متغیرها در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین را براساس حد پایین میانه متغیر MEQLDTA خلاصه می‌کند. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و ویژگی‌های کیفی حسابرسان مشاهده نشد.

جدول ۷. رابطه بین متغیرها براساس حد پایین متغیر MEQLDTA در فرصت سرمایه‌گذاری پایین

متغیر وابسته: مدیریت سود روش: ARMA Maximum Likelihood (OPG - BHHH) تعداد مشاهدات: ۱۸۸۹

احتمال	آماره t	خطای استاندارد	ضرایب	متغیرها
۰/۷۵۴	-۰/۳۱۴	۰/۰۰۸	-۰/۰۰۲	دوره تصدی
۰/۵۲	۰/۶۴۴	۰/۰۱۲	۰/۰۰۸	کیفیت حسابرسان
۰/۶۷۶	-۰/۴۱۸	۰/۰۱۹	-۰/۰۰۸	تخصص حسابرسان
۰/۱۲	۱/۵۵۷	۰/۰۱	۰/۰۱۶	اظهار نظر حسابرسان
۰/۹۹۵	۰/۰۰۶	۰/۰۰۸	۵/۱۵	استقلال حسابرسان
۰/۴۴۵	-۰/۷۶۴	۰	۰	درآمد موسسه حسابرسان
۰/۸۷۵	-۰/۱۵۷	۰/۰۱۴	-۰/۰۰۲	تغییر حسابرسان
۰/۷۵۸	-۰/۳۰۹	۰	۰	جریان وجه نقد
۰/۰۰۸	-۲/۶۷۱	۰	۰	ریسک سیستماتیک
۰/۱۱۳	۱/۵۸۷	۰/۰۱۳	۰/۰۲۱	درصد اعضای غیرموظف
۰/۰۴۵	-۱/۸۳۸	۰/۰۳۳	-۰/۰۰۶	نسبت بدهی بلندمدت
۰/۷	۰/۳۸۶	۰	۰	اهرم مالی
۰/۹۸۱	۰/۰۲۴	۰	۹/۳۷	نسبت سرمایه سهام عادی
۰/۰۴۸	۱/۶۷۱	۰	۰	درصد مالکیت سهام دار عمده
۰/۶۰۳	-۰/۵۲	۰/۱۷	-۰/۰۸۹	نسبت اندوخته قانونی
۰	-۷/۵۸۳	۰	-۰/۰۰۱	بازده دارایی‌ها
۰/۰۴۳	-۲/۰۲۱	۰/۰۰۱	-۰/۰۰۲	اندازه شرکت
۰	۳/۷۴۳	۰/۰۱۱	۰/۰۴۱	زیان انباشته
۰/۰۱۷	۲/۳۸۵	۰/۰۵۴	۰/۱۲۸	C
۰/۲۷۲	ضریب تعیین تعدیل شده	۳۱/۶۳۸		آماره F
۲/۱۷۷	آماره دوربین واتسن	۰		احتمال آماره

آزمون فرضیه دوم گروه b_2

جدول (۷) نتایج برآورد ARMA در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین را براساس حد پایین میانه متغیر MB خلاصه می‌کند. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و اظهارنظر حسابرسی مشروط، مشاهده شد $y_3 = 0.024, t = 0.042$. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و درآمد موسسات حسابرسی مشاهده شد $y_5 = 0.000, t = 0.028$

جدول ۷. رابطه بین متغیرها براساس حد پایین متغیر MB در فرصت سرمایه‌گذاری پایین

متغیر وابسته: مدیریت سود روش: ARMA Maximum Likelihood (OPG - BHHH) تعداد مشاهدات: ۱۸۶۳

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	احتمال
دوره تصدی	-۰/۰۰۴	۰/۰۰۸	-۰/۵۲۶	۰/۵۹۹
کیفیت حسابرسی	۰/۰۱۷	۰/۰۱۴	۱/۱۹۹	۰/۲۳۱
تخصص حسابرس	-۰/۰۰۵	۰/۰۲۲	-۰/۲۳۶	۰/۸۱۳
اظهارنظر حسابرس	۰/۰۲۴	۰/۰۱۴	۱/۶۸۷	۰/۰۴۲
استقلال حسابرس	۰/۰۰۷	۰/۰۰۸	۰/۸۱۲	۰/۴۱۷
درآمد موسسه حسابرسی	.	.	-۲/۲۰۷	۰/۰۲۸
تغییر حسابرس	-۰/۰۱۳	۰/۰۱۵	-۰/۸۷۲	۰/۳۸۳
جریان وجه نقد	-۲/۸۳	۰/۰۰۱	-۰/۰۳۲	۰/۹۷۵
ریسک سیستماتیک	-۰/۰۰۱	.	-۳/۲۵۹	۰/۰۰۱
درصد اعضای غیرموظف	۰/۰۰۹	۰/۰۱۶	۰/۵۶۶	۰/۵۷۱
نسبت بدهی بلندمدت	۰/۰۰۲	۰/۰۲۵	۰/۰۹۲	۰/۹۲۷
اهرم مالی	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۱/۰۰۱	۰/۳۱۷
نسبت سرمایه سهام عادی	۸/۷۴	.	۰/۰۲۶	۰/۹۷۹
درصد مالکیت سهام‌دار عمده	.	.	۰/۹۴۷	۰/۳۴۴
نسبت اندوخته قانونی	-۰/۲۷۲	۰/۱۲۸	-۲/۱۱۷	۰/۰۳۴
بازده دارایی‌ها	-۰/۰۰۳	.	-۱۶/۰۱۱	.
اندازه شرکت	-۰/۰۰۳	۰/۰۰۱	-۱/۷۸۷	۰/۰۴۴
زبان انباشته	۰/۰۱۱	۰/۰۱۱	۰/۹۳۷	۰/۳۴۹
C	۰/۱۳۱	۰/۰۶۵	۲/۰۲۶	۰/۰۴۳
آماره F	۵۵/۲۷۶	ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۴۰۱	۰/۴۰۱
آحتمال	.	آماره دوربین واتسن	۲/۲۰۸	۲/۲۰۸

آزمون فرضیه سوم گروه b_2

جدول (۸) نتایج برآورد LEAST SQUARES در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین براساس حد پایین میانه متغیر PPEQGMQLD را خلاصه می‌کند. همبستگی معنی‌داری بین کاربرد مدیریت سود و کیفیت حسابرسی مشاهده شد $y_2 = 0.037, t = 0.023$. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و درآمد موسسات حسابرسی مشاهده شد $y_6 = -0.001, t = 0.000$.

جدول ۸. رابطه بین متغیرها براساس حد پایین متغیر PPEQGMEQLD در فرصت سرمایه‌گذاری پایین

متغیر وابسته: مدیریت سود روش: Least Squares تعداد مشاهدات: ۱۴۹۸				
متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	احتمال
دوره تصدی	۰/۰۰۴	۰/۰۱۱	۰/۳۶۷	۰/۷۱۴
کیفیت حسابرسی	۰/۰۳۷	۰/۰۱۶	۲/۲۸۱	۰/۰۲۳
تخصص حسابرس	-۰/۰۳۲	۰/۰۲۳	-۱/۳۶۷	۰/۱۷۲
اظهار نظر حسابرس	۰	۰/۰۱۴	-۰/۰۲۶	۰/۹۷۹
استقلال حسابرس	-۰/۰۱۷	۰/۰۱۵	-۱/۰۹۲	۰/۲۷۵
درآمد موسسه حسابرسی	-۰/۰۰۱	۰	-۴/۶۷۹	۰
تغییر حسابرس	۰/۰۰۳	۰/۰۲۱	۰/۱۳۷	۰/۸۹۱
جریان وجه نقد	۸/۰۲۰	۰/۰۰۱	۰/۱۲۹	۰/۸۹۸
ریسک سیستماتیک	۰/۰۰۳	۰/۰۰۵	۰/۵۰۹	۰/۶۱۱
درصد اعضای غیرموظف	۰/۰۳۲	۰/۰۰۲	۱/۶۵	۰/۰۹۹
نسبت بدهی بلندمدت	-۰/۰۴	۰/۰۳۴	-۱/۱۸۷	۰/۲۳۶
اهرم مالی	۰/۰۰۲	۰/۰۰۱	۳/۸۳۷	۰
نسبت سرمایه سهام عادی	۶/۸۶	۰/۰۰۱	۰/۰۸۲	۰/۹۳۵
درصد مالکیت سهام‌دار عمده	۸/۸۶	۰	۰/۴۰۳	۰/۶۸۷
نسبت اندوخته قانونی	-۰/۵۰۸	۰/۱۹۲	-۲/۶۵	۰/۰۰۸
بازده دارایی‌ها	-۰/۰۰۳	۰	-۱۳/۱۸۹	۰
اندازه شرکت	۰/۰۰۴	۰/۰۰۲	۲/۴۸۸	۰/۰۱۳
زیان انباشته	۰/۱۲۵	۰/۰۲۱	۶/۰۳۹	۰
C	۰/۰۴۱	۰/۰۷	۰/۵۹۶	۰/۵۵۱
آماره F	۲۵/۲۶۶	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۵۴
احتمال	۰	آماره دوربین واتسن		۱/۵۹۶

آزمون فرضیه چهارم گروه b_2

جدول (۹) نتایج برآورد LEAST SQUARES در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین را براساس حد بالا میانه متغیر GROWTHPPE خلاصه می‌کند. همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و کیفیت حسابرسی مشاهده شد $y_2 = 0.028, t = 0.019$.

همبستگی معنی‌داری بین مدیریت سود و درآمد موسسات حسابرسی در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری پایین مشاهده شد $y_6 = -0.001, t = 0.000$.

جدول ۹. رابطه بین متغیرها براساس حد بالای متغیر GROWTHPPE در فرصت سرمایه‌گذاری پایین

متغیر وابسته: مدیریت سود روش: Least Squares تعداد مشاهدات: ۱۵۶۲				
متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره t	احتمال
دوره تصدی	-۰/۰۰۵	۰/۰۰۸	-۰/۶۲۶	۰/۵۳۱
کیفیت حسابرسی	۰/۰۲۸	۰/۰۱۲	۲/۳۴۹	۰/۰۱۹
تخصص حسابرس	-۰/۰۱۶	۰/۰۱۸	-۰/۸۹۸	۰/۳۷
اظهار نظر حسابرس	۰/۰۱۷	۰/۰۰۹	۱/۹۳۵	۰/۰۵۳

تبیین رابطه بین اظهار نظر حسابرس و ویژگی‌های کیفی حسابرس بر صباغیان طوسی و همکاران ۵۱

استقلال حسابرس	-۰/۰۰۵	۰/۰۱۲	-۰/۳۸۵	۰/۷
درآمد موسسه حسابرسی	-۰/۰۰۱	۰	-۳/۷۲۹	۰
تغییر حسابرس	۰/۰۰۴	۰/۰۱۵	۰/۲۵۹	۰/۷۹۶
جریان وجه نقد	۷/۷۲	۰/۰۰۱	۰/۰۷۸	۰/۹۳۸
ریسک سیستماتیک	۰	۰	-۰/۶۳	۰/۵۲۹
درصد اعضای غیرموظف	۰/۰۴۱	۰/۰۱۵	۲/۸۱۹	۰/۰۰۵
نسبت بدهی بلندمدت	-۰/۰۰۵	۰/۰۲۷	-۱/۸۷۶	۰/۰۶۱
اهرم مالی	۰/۰۰۲	۰/۰۰۱	۲/۹۶۵	۰/۰۰۳
نسبت سرمایه سهام عادی	۰	۰/۰۰۱	۰/۷۶۵	۰/۴۴۴
درصد مالکیت سهامدار عمده	۰	۰	۰/۷۷۹	۰/۴۳۶
نسبت اندوخته قانونی	-۰/۲۴۲	۰/۱۳۴	-۱/۸۰۹	۰/۰۷۱
بازده دارایی‌ها	۰/۰۰۲	۰	۵/۶۲۵	۰
اندازه شرکت	۰	۰/۰۰۱	۰/۲۲۳	۰/۸۲۴
زبان انباشته	۰/۰۸۳	۰/۰۱۷	۴/۹۵	۰
C	۰/۰۱۳	۰/۰۵۳	۰/۲۳۹	۰/۸۱۱
آماره F	۴/۶۵۸	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۴۷
احتمال	۰	آماره دوربین واتسن		۱/۶۵۵

جداول (۱۱) و (۱۲) خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌ها را نشان می‌دهند.

جدول ۱۱. خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌های گروه a

ردیف	فرضیه	متغیر مستقل	متغیر وابسته	تایید / رد
۱	a,1	دوره تصدی حسابرس	نوع اظهار نظر حسابرس	✓
۲	a,2	تخصص حسابرس در صنعت		×
۳	a,3	استقلال حسابرس		✓
۴	a,4	درآمد موسسات حسابرسی		×
۵	a,5	تغییر حسابرس		✓
۶	a,6	کیفیت حسابرسی		×

جدول ۱۲. خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌های گروه b

ردیف	فرضیه	متغیر وابسته	سرمایه گذاری	متغیر تعدیل کننده	متغیر مستقل	تایید / رد	دوربین واتسن	ضریب تعیین R ²
۱	b1,1	فرصت بالا	فرصت بالا	MEQLDTA	ویژگی کیفیت حسابرس	✓	۲/۱۰۳	۰/۳۹۷
۲	b1,2					×	۲/۰۹۳	۰/۳۲۷
۳	b1,3					×	۲/۱۴۳	۰/۳۷۲
۴	b1,4					✓	۱/۹۷۱	۰/۳۷۷
۵	b2,1	فرصت پایین	فرصت پایین	MEQLDTA	ویژگی کیفیت حسابرس	×	۲/۱۷۷	۰/۲۷۲
۶	b2,2					✓	۲/۲۰۸	۰/۴۰۱
۷	b2,3					✓	۱/۵۹۶	۰/۲۵۴
۸	b2,4					✓	۱/۶۵۵	۰/۲۴۷

یافته‌های پژوهش

ارتباط معنادار بین متغیرهای بیانگر ویژگی‌های کیفی حسابرِس و نوع اظهارنظر حسابرِس نشان می‌دهد هنگامی که یک شرکت توسط مؤسسات حسابرِس با کیفیت بالا حسابرِس شده است، مدیریت شرکت‌های حسابرِس شده با احتمال کمتری در مدیریت سود مشارکت دارند و بطور میانگین ۸۰ درصد شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران که توسط مؤسسات حسابرِس با کیفیت بالا حسابرِس شده‌اند، اظهارنظر حسابرِس مشروط دریافت کرده‌اند. از طرف دیگر ویژگی‌های دوره تصدی حسابرِس، استقلال حسابرِس و تغییر حسابرِس بعد از سال تجدید ارائه صورت‌های مالی رابطه معنی‌داری با اظهارنظر حسابرِس مشروط دارند. یافته‌ها نشان می‌دهد که شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری بالا احتمال بیشتری برای مدیریت سود دارند و احتمالاً هموارسازی سود در این گروه، بیشتر است (Dibrova, 2015, p. 284)، (Chen & Peer, 2017, P. 171) و (Defond, Wong & Li., 2000, p. 281).

با تفکیک شرکت‌ها از نظر فرصت‌های سرمایه‌گذاری مشاهده شد که روش‌های MEQLDTA و GROWTHPPE در شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالا قدرت برازش مدل رگرسیونی را کاراتر نشان می‌دهد. در مقابل برای تفکیک شرکت‌ها از نظر فرصت‌های سرمایه‌گذاری پایین بهتر است از روش MB و PPEQGMEQLD و GROWTHPPE استفاده شود.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش رابطه بین اظهار نظر حسابرِس و ویژگی‌های کیفی حسابرِس بر مدیریت سود مورد آزمون قرار گرفت. نتایج، ماهیت رقابتی بودن بازار حسابرِس ایران را به تصویر می‌کشد. همچنین، حسابرسان انگیزه‌های قابل توجهی برای مختل نکردن رویه ساختار صاحبکاران خود را دارند. در نتیجه ممکن است مؤسسات حسابرِس در حوزه عملیات محدودکننده درگیر شوند. با توجه به انجام مقایسه مدیریت سود در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری متفاوت در این پژوهش انتظار می‌رود سطح بالاتری از مدیریت سود برای شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالا، نسبت به شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری پایین وجود داشته باشد. چرا که فرصت‌های سرمایه‌گذاری بر مدیریت سود تأثیرگذار هستند (Sharif, 2016, p.7)، (Kazmi, et al., 2016, p. 613) و (Scalera, & Žáková Talpová, 2014, p. 1249). با استناد به ضرابت تعیین تعدیل شده برای تبیین قدرت توضیح‌دهندگی روش‌ها در تفکیک شرکت‌ها از نظر فرصت‌های سرمایه‌گذاری، روش MEQLDTA با ۳۹/۷ درصد در شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالا بعنوان روش بهینه انتخاب می‌گردد. در مقابل روش MB با ضریب تعیین تعدیل شده ۴۰/۱ درصد قدرت تبیین بالایی برای توضیح پذیری اثر متغیرها در میان سایر روش‌ها در شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری پایین دارد.

نتایج پژوهش از منظر تجدید ارائه صورت‌های مالی با پژوهش‌های کوبین و همکاران (۲۰۲۱) و چودهاری و همکاران (۲۰۲۰) هماهنگ است. همچنین اثر مشابه متغیرهای تغییر حسابرِس، دوره تصدی و چرخش اجباری مؤسسات حسابرِس بر بازار سرمایه در پژوهش‌های هولوزاک و همکاران (۲۰۱۹)، جیپر و همکاران (۲۰۱۸) و سیدنی و همکاران

(۲۰۱۷) تأیید گردیده است. از طرفی یافته‌های پژوهش در مورد نوع اظهار نظر حسابرس با پژوهش نورتون (۲۰۱۸) در مورد نقش نظارتی حسابرس، گزارش و افشاء موارد با اهمیت هماهنگ است. ضمناً هم‌راستا با پژوهش ساروکوا و آگوس (۲۰۱۴) تأثیر با اهمیت حفظ استقلال حسابرس بر کیفیت حسابرسی را نشان می‌دهد. از نظر تأثیر کیفیت گزارش‌گری مالی بر ایجاد فرصت سرمایه‌گذاری نیز با پژوهش حساس یگانه و توکل نیا (۲۰۲۱) هم‌راستا بوده و از نظر رفتارهای فرصت طلبانه مدیریت سود از پژوهش مرفوع و حسن‌زاده دیوا (۲۰۲۰) پیروی می‌کند. از نظر فشار گزارش حسابرسی بر کاهش مدیریت سود هماهنگ با پژوهش چن و همکاران (۲۰۱۰) می‌باشد و از نظر تقاضا حسابرسی با کیفیت برای مهار مدیریت سود نیز با پژوهش لای (۲۰۰۹) هماهنگ است.

محدودیت‌های پژوهش

این مطالعه تنها بر رفتار مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی اختیاری تمرکز داشته است. در نتیجه، با رویکرد استقرا دامنه تعمیم نتایج تجربی را به سوی تمام شرکت‌های فعال در عرصه بازار سرمایه محدود می‌کند. در ضمن، مشاهده ویژگی‌های خلاف واقع برای استفاده از رویکرد «مدیریت سود» در یک زمینه مشابه برای تنظیم فرضیه‌ها جالب خواهد بود که یافته‌هایی با تأیید قابل توجه را بیشتر تأیید کند. همچنین، در حالی که پژوهش حاضر مفاهیم ضمنی سطوح شرکت از رفتار مدیریت سود را گزارش می‌دهد، کشف کارایی بازار و مفاهیم رفتاری مشارکت در شیوه‌های مشابه در طول افق‌های زمانی مختلف، به طور مفهومی، انگیزه دهنده خواهد بود. در مقابل سیستم‌های کنترل داخلی، وجود حسابرس داخلی و کمیته‌های حسابرسی شرکت‌ها می‌تواند بر عملکردهای نظارتی حسابرسان از طریق کانال‌های نفوذ تأثیرگذار باشد. امیدواریم که پژوهش‌های آتی با تحلیل متغیرهای فوق، درک بهتری از مسائل در این زمینه را ارائه نمایند.

مشارکت نویسندگان

این مقاله مستخرج از رساله دکتری امید صباغیان طوسی با عنوان «تبیین ارقام تعهدی اختیاری از منظر تأمین مالی خارجی و نقش نظارتی حسابرس در شرکت‌های با فرصت‌های سرمایه‌گذاری متفاوت» دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند، با راهنمایی دکتر زهرا مرادی و مشاوره دکتر شهره یزدانی می‌باشد.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

References

1. Aliakbari, A., Vaghfi, H. (2022). " Analysis of IT Level on the Probability of Risk of Filing a Lawsuit against the Auditor with Emphasis on the Role of Audit Quality and Auditor

- Expertise", *Financial Accounting and Auditing Researches*, Vol. (14) Issue (53) April 2022. P. 91-111. Doi: 10.30495/jdaa.2022.691738. <http://jdaa.iauctb.ac.ir>. (in Persian)
2. Amin, K., and Myers, L., Justin, Sh. (2022). "To Combine or Not to Combine? Integrated Audit Reporting and Internal Control Material Weakness Opinions" (April 2022). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4074860> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4074860>
 3. Bani Mahd, B., Arabi, M., Hassanpour, Sh. (2016). *Experimental and methodological research in accounting (with the use of SPSS22, EVIEWS9 and STATA12 software*, Termeh Publications, second edition, (in Persian)
 4. Becker, C.L., DeFond, M.L., Jiambalvo, J., Subramanyam, K.R. (1998). The effect of audit quality on earnings management. *Contemporary Accounting Research* (15), 1-24.
 5. Berezinskaya, O. (2017). Investment drought in the Russian economy: Structural characteristics and turnaround perspectives, <https://doi.org/10.1016/j.ruje.2017.02.005>, *Russian Journal of Economics*, Volume 3, Issue 1, March 2017, Pages 71-82.
 6. Chen, H., Chen, J., Lobo, G., Wang, Y. (2010). Effects of Audit Quality on Earnings Management and Cost of Equity Capital: Evidence from China/ Electronic copy available at: <http://ssrn.com/abstract=1105539>, 1-55.
 7. Chen, S., Peer, H. (2017). effects in decision-making: Evidence from corporate investment, *China Journal of Accounting Research*, Volume 10, Issue 2, June 2017, Pages 167-188 open access, <https://doi.org/10.1016/j.cjar.2016.11.002>.
 8. Choudhary, P., Merkley, K., Schipper, K. (2020). (First Version: October 2020- This Version: July 2020), The Last Chance to Improve Financial Reporting Reliability: Evidence from Recorded and Waived Audit Adjustments. 1-60.
 9. David, R. (2017). Contribution of records management to audit opinions and accountability in government. *South African Journal of Information Management*, 19 (1), 1-14. <https://doi.org/10.4102/sajim.v19i1.771>
 10. Debnath, N., Chowdhury, S., Khan, S. (2022), "The impact of audit quality on real earnings management: evidence from Bangladesh", *International Journal of Disclosure and Governance*, <https://doi.org/10.1057/s41310-021-00137-x>
 11. Defond, M.L., T.J. Wong, and S.H. Li. (2000). The impact of improved auditor independence on audit market concentration in China. *Journal of Accounting and Economics* 28 (3): 269-305.
 12. Dibrova, A. (2015). Business angel investments: risks and opportunities, 11th International Strategic Management Conference 2015 Procedia - Social and Behavioral Sciences 207, 280-289, <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.10.097>.
 13. Du, J., Li, W., Lin, B., Wang, Y. (2018). Government integrity and corporate investment efficiency, *China Journal of Accounting Research*, Publisher: Elsevier. Date: September 2018, <http://dx.doi.org/10.1016/j.cjar.2017.03.002>, 1-20.
 14. Ershova, N. (2017). Investment climate in Russia and challenges for foreign business: The case of Japanese companies, *Journal of Eurasian Studies*, <https://doi.org/10.1016/j.euras.2017.03.001>, *Journal of Eurasian Studies* 8, 151-160.

15. Francis J, Micheal S. A. (2007). re-examination of the persistence of accruals and cash flows. *Journal of Accounting and Economics*/ 43: 45-413.
16. Ghaemi, H., Ghiyasvand, M., Tojaki, M. (2011). "The effect of earnings smoothing on stock returns of companies listed on the Tehran Stock Exchange", *Journal of Accounting and Auditing Reviews*, Volume 10, Number 33, pp. 131-150, <https://www.sid.ir/fa/journal/viewpaper.aspx?ID=3871>, (in Persian)
17. Gipper, B., Luzi Hail, L., Leuz, Ch. (2018). On the Economics of Audit Partner Tenure and Rotation: Evidence from PCAOB Data*.
18. Hasseh Yaganeh, Y., Tavakolnia, A, (2021). "Investigation of the relationship between the quality of financial reporting and investment in fixed assets and the moderating role of growth opportunities", *Financial Accounting and Audit Research Juornal*, 13th year, number 49, spring 2021, pp. 97-118, (in Persian)
19. Hewitt, M., Hodge, Frank D. Pratt, Jamie H.(2014). How the Discovery of Accruals-Based vs. Real Earnings Management Affects Investment Decisions.1-49, Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2245204> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2245204>.
20. Hewitt, M., Hodge, Frank D., Pratt, Jamie H.(2015). How Suspicions of the Method of Earnings Management and Its Underlying Motive Affect Investors' Trust in Managers and Willingness to Invest in the Firm.1-52, Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2245204> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2245204>.
21. Holowczak, R., Louton, D., Saraoglu, H.(2019). Testing market response to auditor change filings: A comparison of machine learning classifiers, *The Journal of Finance and Data Science* Volume 5, Issue 1, Pages 48-59, <https://doi.org/10.1016/j.jfds.2018.08.001>.
22. Instructions of the trusted auditing institutes of the Stock Exchange Organization, approved by the meeting on 2007/08/05 and the amendments dated 2011/11/17 and 2012/04/31 of the Supreme Council of the Stock Exchange and Securities, (in Persian)
23. Iranian Society of Certified Public Accountants Website (2022), (in Persian)
24. Kazmi, A., Naaranoja, M., Kantola, J.(2016). Reviewing Pakistan's investment potential as a foreign investor, *12th International Strategic Management Conference, ISMC 2016*, 28-30 October 2016, Antalya, Turkey, <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.11.037>, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 235 (2016) 611 – 617.
25. Kevin, C., Chen, T., Han, W., and Yuan, H. (2021). "Auditors Under Fire: The Association between Audit Errors and the Career Setbacks of Individual Auditors". Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3898922> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3898922>
26. Khajavi, Sh., Nazemi, A. (2005). "Study of the relationship between earnings and stock returns with emphasis on the role of accruals in the Tehran Stock Exchange", *Journal of Accounting and Auditing Reviews*, Volume 12, Number 40, pp. 37-60, <https://acctgrev.ut.ac.ir/article-10476.html>, (in Persian)
27. Lai, K. (2009). Does audit quality matter more for firms with high investment opportunities? School of Accounting and Finance, The Hong Kong Polytechnic University, Hung Hom, Hong Kong *J. Account. Public Policy* 28 (2009) 33–50 journal homepage:

- www.elsevier.com/locate/jaccpubpol/ Electronic copy available at:
<http://ssrn.com/abstract=SSRN-id296899>.
28. Law on the Use of Professional and Professional Services of Competent Accountants as Certified Public Accountants (approved on December 12, 1993 and amended on February 6, 1993 by the Islamic Consultative Assembly), (in Persian)
 29. Lee, K., Menon, R. (2022). "Regulatory Enforcement, Internal Control Disclosures and Audit Quality". Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4025251> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4025251>
 30. Lennox, C., Wu, X., Zhang, T. (2016). The effect of audit adjustments on earnings quality: Evidence from China. *Journal of Accounting and Economics* 61:2-3, 545-562.
 31. Linck, J., Netter, J., Shu, T. (2013). "Can Managers Use Discretionary Accruals to Ease Financial Constraints? Evidence from Discretionary Accruals Prior to Investment" / Electronic copy available at: <http://ssrn.com/abstract=SSRN-id1573147>. 1-52.
 32. López-Gutiérrez, C., Sanfilippo-Azofra, S., Torre-Olmo, B. (2015), Investment decisions of companies in financial distress, *Business Research Quarterly BRQ* (2015) 18, 174-187, <https://doi.org/10.1016/j.brq.2014.09.001>.
 33. Louis, K., Chan, C., Hamao, Y., Lakonishok, J. (1991). "Fundamentals and Stock Returns in Japan", *Journal of Finance*, 1991, Vol. 46, issue 5, 64-1739.
 34. Marfoo, M., Hasanzadeh Diva, M. (2019). "Profit Management; Opportunistic Behaviors, Supervisory Mechanism and Financial Helplessness", *Financial Accounting and Audit Research Journal*, 12th Year, Number 48, Winter 2019, pp. 43-70, (in Persian)
 35. Michael, E., Elizabeth, E., Chan, Li. (2014). "Fee pressure and audit quality". *Accounting Organizations and Society*, Volume 39, Issue 4, 247-263. <https://doi.org/10.1016/j.aos.2014.04.002>.
 36. Norton, S. (2018). Suspicion of money laundering reporting obligations: Auditor compliance, or sceptical failure to engage?, journal homepage: www.elsevier.com/locate/cpa, *Critical Perspectives on Accounting* 50 (2018) 56-66, <http://dx.doi.org/10.1016/j.cpa.2017.09.003>.
 37. Peterson, O Thankom, A.(2018). Income smoothing among European systemic and non-systemic banks, *The British Accounting Review*, Volume 50, Issue 5, September 2018, Pages 539-558, <https://doi.org/10.1016/j.bar.2018.03.001>.
 38. Rahmina, L., Agoes, S. (2014). *International Conference on Accounting Studies 2014*, ICAS 2014, 18-19 August 2014, Kuala Lumpur, Malaysia, "Influence of auditor independence, audit tenure, and audit fee on audit quality of members of capital market accountant forum in Indonesia", Available online at www.sciencedirect.com, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 164 (2014) 324 – 331.
 39. Riahi Balkoui, A. (2013). *Accounting Theories*, Volumes 1 and 2, translated by Parsaiyan, A, Cultural Research Office Publications, pp. 528, 530, 645, 95, (in Persian)
 40. Sarwoko, I., Agoes, S. (2014). *International Conference on Accounting Studies 2014*, ICAS 2014, 18-19 August 2014, Kuala Lumpur, Malaysia "An empirical analysis of auditor's industry specialization, auditor's independence and audit procedures on audit quality: Evidence from Indonesia", Available online at www.sciencedirect.com, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 164 (2014) 271 – 281.

41. Scalera, F., Žáková Talpová, S. (2014). International recession and MINTs development: An investment opportunity to relaunch Italian companies?. *10th International Strategic Management Conference*. Available online at www.sciencedirect.com. 1877-0428 © 2014 The Authors. Published by Elsevier Ltd. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license, (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>). Peer-review under responsibility of the International Strategic Management Conference. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.09.141, ScienceDirect, Procedia - Social and Behavioral Sciences 150 (2014) 1248 – 1259.
42. Sharif, S. (2016). Investment Opportunity Set, Corporate Governance Practices and Performance of Modarabas (July 23, 2016). Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2817821> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2817821>. 1-16.
43. Shoorvarzi, M., Azadvar, I. (2010). "Analysis of the Relationship Between Investment Opportunities and Corporate Performance" *Journal of Management Accounting*, Year 3 / Issue 6 / Fall 2010, PP. 13, 23, <https://jma.srbiau.ac.ir/article-4696.html>, (in Persian)
44. Sidney, C., Leung, M., Srinidhi, B., Lingmin, X. (2017). "Audit Tenure, Information Asymmetry and Earnings Quality", Electronic copy available at: <https://ssrn.com/abstract=2941949>, 1-54.
45. Wilkinson & Clements. (2010). "Do Leverage, Dividend Payout, and Ownership Concentration Influence Firms' Value Creation?" *Emerging Markets Finance & Trade* / May–June 2010, Vol. 46, No. 3, pp. 80–94.